

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglas se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Zmagovalci se vračajo...

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 13. (26.) avg. 1913.

II.

Odkritje spomenika.

Po govoru mitropolita Dimitrija in po izvršeni bogoslužbi zagrmeli so topovi, medtem pa naj bi padla zavesa raz spomenika, ponavljam naj bi padla, a ni. Plahta, s katero je bil spomenik pokrit, je bila tako nerodno ovita, da je ni bilo mogoče odmotati, kar je napravilo na vse navzoče zelo mučen vtis. Pri tej priliki sem se ne hote spomnil odkritja Prešernovega spomenika, ko je bil cel kip v enem trenutku odkrit.

Tu pa se je plahta zataknila med železno zastavo na spomeniku in je ni bilo mogoče dobiti drugače doli, kakor na ta način, da je splezal nek delavec na spomenik in ga tako — odkril. Kralj je nato — oprt na svojega adjutanta in vojnega ministra prišel pred spomenik, počakal, da je godba odsvirala kraljevo himno, nato pa je spregovoril — obrnjen k vojnemu ministru — sledeče:

»Odkrivajoč spomenik svojega deda, je moja prva beseda, da izrazim toplo zahvalo srbski vojski, ki je s svojo iniciativo, s svojimi darili postavila ta spomenik svojemu ustvaritelju.

Srbska vojska je postavila ta spomenik na svoje kosti in na svojo kri.

Srbska vojska je sledila poti, po kateri je on hodil, a imela je boljše srečo od njega in boljše pripravo kot on ter je tako povrnila Srbstvu srbske zemlje.

Njegova duša se raduje ob pogledu na njihove vspuhe.

Živela srbska vojska!

Ko so izvenili živoklici je kralj s težavo položil srebrni venec na podnožje spomenika, ker mu desna noga provzročila bolečine v kolenu in mora biti pri vsakemu koraku oprt na svojega pobočnika.

Ko se je kralj povrnil, med grmenjem topov in pevanjem kraljeve himne, na svoje mesto v loži, je stopil na tribuno vojni minister, general Božanović:

»Na tem mestu, kjer sedaj stoji ta spomenik je pred 107 leti vrhovni vodja srbskega naroda, Veliki in Nesmrtni Karadžordž, osnovatelj s slavo ovenčane dinastije Karadžordžević, osebno in z mečem v roki, na čelu svojih vojnih drugov, prodiril v belgrajsko trdnjavo, zlomil v nji turško moč in načel mogočno osmansko carstvo.

Srbska vojska, da da izraza svoji hvaležnosti in občudovanju napram delovanju Očeta Srbije, nesmrtnega

vodja Karadžordža, postavlja njemu in prepušča Srbstvu ta skromni spomenik. Srbska vojska je tem srečnejša in tem ponosnejša, ko odkriva Srbstvu ta spomenik danes, prihajajoča neposredno iz bojnih polj: iz osvečenega Kosova, iz Stare Srbije, iz Albanije, Makedonije, Trakije, koder je hodeč po potih slave in časti po svetlem vzgladu svojega očeta, prenašala svoje zmagonosne zastave iz boja v boj, iz slave v slavo.

Gospodine predsedniče!

Obrne se k županu. Op. por.) Kot predstavitelj kraljevske prestolnice, jaz vas v imenu srbske vojske prosim, da vsprejmete v zaščito ta spomenik, katerega kraljevska srbska vojska predaja potom vas v amanet prestolnici Belgradu in milemu Srbstvu.

Naj bi dopustil veliki Bog, da postane ta spomenik v bodočnosti osrednja točka, okrog katere se bodo zbirali Srbi od vseh strani, kadar koli bo potrebno razviti naše slavne zastave ter da nas povedejo tja, kamor je težil veliki genij vodje Karadžordža.

Slava nesmrtnemu Karadžordžu! Slava vsem velikim sinovom srbskega naroda, ki so padli za čast in slavo Domovine!

Slava jim!

Občina vsprejema spomenik.

Na to odgovori predsednik belgrajskega mesta Ljuba Davidović:

»Vaše Veličanstvo! Vaša Visočanstva!

Z globoko pijeteto, ki prevzema dušo vsakega Belgrajčana, v imenu prestolnice naše ovenčane in srečne domovine, vsprejemam v sveti amanet spomenik vodje Karadžordža, velikega sina ponosne Sumadije. Vsprejemam ga danes, ko se družijo minulost s sedanostjo, ko vnuk dovršuje ono, kar je ded započel, ko Srbija postaja iz male — spoštovana država. S kolikim naporom je to doseženo in s kolikimi žrtvami je ta sen uresničen?

Dnevi dolge minulosti bili so dnevi brez nade; približevala se je že skoraj poslednja ura celemu srbskemu narodu. Duša je drhtela, srce narodnega življenja je vsihalo. V bolečinah brez tarnanja, v obupu brez strahu je pretakal narod svojo dragoceno kri cela stoletja, v katero so se mešale tople solze uboge srbske raje. Z velikimi koraki približevala se je strašna pošast javljajoč: »Srbsko plemo mora izginiti iz sveta.« A ni bilo tako.

V najkritičnejših trenutkih je Sumadija odgojila sina, kateri je znal vlti tudi drugim v dušo svojo brezpogojno odločnost: svobodno živeti ali umreti. Začel se je boj: boj krvav in slaven. Oraščak je postal oltar, cela Sumadija hram, v katerem se z velikim samozatajevanjem shajalo narodni svobodni. Najvišji svečenik v tem veličastvenem

hramu bil je Karadžordž. Kot orel preletel vse srbske kraje; javljal se je povsod, da pomaga siromakom, da povzdigne padle ohrabri preplašene, ojeklani junake. Njegovo junaštvo postaja strah utiskovalcem, upanje tlačanom. Padli so vstali, oplaseni so se ohrabрили, srbskemu junaštvu ni bilo skoraj tekmeča.

Podrinje je Karadžordžu prepevalo pesmi, Vidin je videl njegovega Veljaka, Kosovo ga je smatralo za svojega bodočega osvoboditelja.

Karadžordž je sejal ono, kar nas je živilo do današnjih dni. In danes sije srbsko junaštvo v neugasljivo svetlobo. Ono ni nič manjše od tvoj Karadžordževih. Kumanovo ne sramuje Mišara; Bitolj ne zavidi Deligradu; Bregalnica je bila krvavejša od Morave pri Barbarinu. Junaštvo naše minulosti se ponša z junaštvom naše sedanosti, današnje junaštvo zahvalno se klanja junaštvu za dobe Karadžordža. Vsled tega so postavili junaki iz Kumanova in Skoplja, Velesa in Prilepa, Bitolja in Ohrida, Prištine in Prizrena, Sienice in Novega Pazara, Lješa in Drača, s Kosovega in Očvega polja, ta spomenik prvemu junaku naše novejšje zgodovine. Ta spomenik bo di prvi v vrsti spomenikov, ki se bodo še dolgo dvigali srbskemu junaštvu. Dvigali se bodo, ker junaštvo ne izgine nikoli iz našega plemena. Vedno bo dovolj teh, katerim se bodo in kateri bodo postavljali spomenike srbskega junaštva.

Dolžnost naša je, da to divno vrlino našega naroda gojimo in razvijamo. Mi moramo to vršiti, ker za nas drugače ni življenja. Brez požrtvovanja ne moremo obdržati to, kar je naše. Pred spomenikom največjega junaka se zaklinjamo: gojiti hočemo srbsko junaštvo in skrbeti za srbske junake.

Belgrad ni mogel v svečanem trenutku vsprejemati ta dragoceni amanet kot v sedanji dobi. Srbska vojska postavila je ta spomenik junaku pred vojno za osvobodjenje: srbska vojska po vojni s slavo ovenčana odkriva spomenik s slavo ovenčanemu. Ona je — vračajoča se iz krvavega Orašja — prihitela s svojim Najvišjim Zapovednikom kraljem Petrom Karadžordževićem, da pred spomenikom Karadžordža objavi srbskemu plemenu in vsem narodom, da so srbske zemlje od Donave do zanosno lepih obal macedonskih jezer slobodne. Lepšega daru se Vodju ni moglo predložiti, lepšega mesta za proslavo svobode se ni moglo izbrati.

Pred Tvojim spomenikom — Veliki Vodja Karadžordž — so danes zbrani tvoji vnuki in pravniki, kralj srbski s svojim Domom, predstavitelji srbskega naroda, katerega si ti tako ljubil, junaška srbska vojska, s katere junaštvom si se ti nekaj dičil in ponašal, zbrali so se, da se ti poklonijo in se zarotijo da hočejo ču-

vati narodno svobodo kot najdražje blago na svetu, katero si nam zapustil ti, Veliki naš Vodja — samo tako bomo vredni tvojega blagoslova — Velika Srbska Duša!

Govorniku so mnogi iskreno častitali, nakar so začeli polagati vence tudi ostali in sicer: vlada, skupština, mestna občina, vsenčilišče in drugi. Vencev je bilo celo kopico.

Pozneje — ko sem pregledoval vence — sem zapazil slučajno med njimi velik lovorjev venec, katerega trobojni traki so nosili napis v slovenščini: »Utemeljitelju Jugoslavije«, in dva venca — od Hrvatov — v latinici: »Osloboditelju Karadžordžu« in »Srbskoj vojski osvoboditeljici«.

Kako neizrečeno milo mi je bilo, ko sem uvidel, da smo tudi Slovenci — kot kri od krvi — zastopani na tej svečanosti vsaj — z bornim vencem in da smemo gledati v Karadžordžu, katerega pozna tudi slovenski narod v svoji literaturi pod imenom: Črni Jurij, kot bojevnika Jugoslovastva.

Takoj po končani svečanosti odkritja spomenika, zagrmeli so zopet topovi iz trdnjave in kralj s svojim spremstvom se je odpeljal med sviranjem kraljeve himne in entuziastičnimi živoklici med dolgo vrsto kraljeve telesne straže, Sokola, »Dušana Silnega«, vojaštvom in gosto množico navdušenega občinstva, ki se je raztezalo po celi Teraziji od Kalemegdana pa tja do Slavije.

Red je bil naravnost vzoren, samo gospod komisar Sokolovič je bil preveč brezobziren napram damam in otrokom, moral bi bil vendar premisliti, da sličeno občinstvo ne more prodreti zidov zadaj stoječih hiš in prostora po sredini široke ulice je bilo dovolj za vojsko in ni bilo treba pehati z rokami v ljudi, ki so začeli glasno protestirati proti njegovemu početju in ne vem kaj bi se bilo zgodilo, ko bi se ne bil odstranil.

Nato je defilirala cela vojska pred kraljevim dvorom, kjer je stal kralj na balkonu z vsem svojim spremstvom, razen prestolonaslednika Aleksandra, ki je jezdil na čelu svoje armade, burno pozdravljen in cvetje je deževalo na njega med urnebesnimi vzkliki, ki miso prenehali prej, dokler ni zadnji vojak zapustil kralj Milanovo ulico.

Korakanje armade pred dvorom je bilo izborno in je napravilo kar najprijetnejši vtis.

Na voljkih ni bilo opaziti nikake utrujenosti, samo konji so precej shujšani.

Cvetja pa je bilo povsod dovolj, krog konjskih vratov, na uzdah na vojaških čepicah, v puškinih ceveh, na topovih, na zastavah, največ pa na zemlji, koder je korakala vojska.

Tako se je izvršil predpoldanski del svečanosti. Tujcev ni bilo mnogo iz Avstrije, ker je bil prehod meje zabranjen radi kolere, pač pa je bilo mnogo ljudi iz notr. Srbije. Mars.

— saj sami ne morete hoteti, da bi se vam lagal... »Ne,« je dejal Florestan, »boljše je biti pripravljenemu...« »Vidite... In nazadnje pa vendar ni vaše pravo dete...« »Ah, gospod Lucijan! Ne ljubim je nič manj, kakor če bi bila moja rodna hči!«

Solze so mu obile obraz. Komaj mu je še ostajalo sil, da je rekel mlademu zdravniku:

»Hvala vam, gospod Lucijan... hvala vam! Zelo sem vam hvaležen...«

Vročino je stisnil doktorju roke in pustil, da je sedel sam v omnibus, dočim je krenil on peš po Mažent-skem bulvarju — kakor da hoče izhoditi svojo bolelost.

S še večjo nežnostjo in še čudnejšo strastjo je posvečal od tega trenutka bolnici vsako najmanjšo drobtinico svojega časa in vse poslednje ostanke svoje zaloge za slabe dni.

El. skrčila se je bila, ta Florestanova zaloga!

Oblega in upor komune sta bila zasekala vanjo strašno vrzel.

Komaj, če mu je ostalo še dva ali tritisoč frankov.

Zdaj je bilo konec sanj o tem, kako preživji svoja stara leta na deželi — tem bolj, ker je videl stari režiser bližajočo se novo krama

Pogovor.



»Ali ste bili vi tudi v Ljubljani?« »O tudi. Prišli so fajmošter k nam pa so rekli: »Ali gremo, gremo?« — »Seveda gremo« — sem rekla, pa smo šli.« »Oh, kako so bili tam lepi gospodje! Pa kako so bili prijazni.« »Mi smo se prav dobro imeli — pečeno piško sem s seboj nesla — pa klobase smo jedli.« »Jaz sem pa na golih tleh spala. Nekaj mora človek pretrpeti za večno zveličanje.« »Kaj pa držite v rokah?« »Posvetilo Brezmadežni. Zvečer so prišli neki mladi gospod k nam, pa so razdajali.« »Ojej, to je gotovo lepo branje.« »Seveda. Oh, kako so bili gospod prijazni. Orlom so rekli: »Fantje, k dekletom ne« — pa so jih posebej zaprli.« »Glejte no, mi smo pa prav dobro spali. Ali ste videli škofa.« »O jej, seveda sem jih. Saj so me še posebej prav milo pogledali.« »Jaz pa sem samo Jožetovega Janeza gledala, ki je take kozolce prekučeval.« »To je bila telovadba. O, Janez zna?« »Kaj zna?« »Telovaditi. Pobožen je pa tudi tako, da ga nobena ne premoti.« »Glejte no.« »Tako vam pravim: prav lepo je bilo. Samo Stokova Micka je nam vse skazila, ko je zmiraj za gospodom tiščala...« »Je že tako. Pravijo, da je tudi gospod radi vidijo.« Zdaj pa adijo, se bova še drugič kaj pomenili.

Slovenska zemlja.

Z NABREŽINE.

Oprostite, da vas zopet nadlegujem. Nismo revni na inteligenci, posebno ne sedaj za časa počitnic, ko na vsakem koncu srečamo ponosnega maturanta, jurista, filozofa ali kakega drugega tem enakega — nadčloveka, ki gotovo mislijo, da bi se globoko ponižali, če bi prišli za peroter vas obvestili o tem ali onem. Premalenkostna so to dela, da bi jih mogla ovenčati z vencem dosmrtno slave, zato prepuščajo vse to drugim. Zato dovolite, da vas obvestim o slučajih, o katerih sodim, da so

In vendar je sprejemal to breme z radostjo in blaženstvom, zakaj predstavljalo ga je detece, ki ga je klicalo že skoraj različno »papa« — detece, ki mu je bil sklenil že zdavnaj postati — ako ne najboljši — pa vsaj najnežnejši oče.

Toda vse to se je potapljalo zdaj v meglah bodočnosti; jasno se je kazala le neizprosna sedanost: Marta je bila izgubljena — bližala se ji je smrt...

Ubogi stari mož, ubogi dobričina! Tako zelo to je bil vzljubil, nesrečno Marto!

Bedna mlada žena je bila obudila v njem čudno, zamotano, morebiti celo smešno čuvstvo, ki pa je bilo vendar neizkrčljivo blago in genljivo v svojem čudaštvu.

Florestan je čutil, mislil in ljubil kakor najistiniteljši oče na tem svetu!

In še nekaj drugega: stari režiser je imel v svoji mladosti z ženskimi smolo — usoda je hotela, da ni našel nikoli zveste in odkrite ljubezni.

In zdaj, ko ga je objemala starost, je bil že začel upati, da je vendarle tudi njemu namenjen delež lepote in ljubezni; prijateljstvo, nežnejše od prijateljstva in vendar manj vroče od tega, kar imenujejo ljubzen... Toda tudi ta poslednji sen o sladki oazi sredi pustinje življenja se je moral razsuti v nič... (Dalje.)

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Ah, dobričina se je zdel samemu sebi tako potreben v skromnem domu, iz katerega niti čebljanje otročkovno ni moglo pregnati mrkle žalosti...

Ej, ubogi stariček je vedel dobro, kaj se obeta!

Drugi dan po tisti strašni krizi, ki je spet podrla Marto, ko se je vrnil iz Bisjere, se Florestan ni upal več obotavljati.

Privedel je v Kliniankurtsko ulico zdravnika — mladega doktorja — prijatelja ene izmed veselih deklet v koncertišču... Govorila sta tu in tam... zdel se je dober fant, in Florestan mu je dejal tisti dan med izkušnjo:

»Gospod Lucijan — ali mi hočete storiti veliko... neizmerno uslugo?«

Solze so mu zalile oči... tako da je vprašal mladi mož ves začuden.

»Kaj pa je takšnega... za božji čas, očka Florestan?«

»Pri sebi doma imam — kako naj rečem? — posinovljeno... mlado ženo, mlado mater... Njeno zdravje je silno omajano, odkar smo imeli oblogo, vedno slabše se počuti

bojim se, da ne bi bila bolna na prsih... in izvedel bi tako rad...«

»Ako ni nič drugega, stari moj,« je delala vesela deklica, ki je bila pristopila in prislunila... »To se razume, da greš takoj, kaj ne da, Lucijan?«

»Seveda pojdem!«

»Pa to bi vas prosil... kaj ne? saj ne boste pravili pred bolnico, ako je hudo?«

»To veste, da ne — zdravnik ni nikoli tako neusmiljen.«

Florestan se je razjokal:

»Ako je tako, da io moram izgubiti... saj potem je že meni samemu dovolj težko... nikar pa, da bi se mučila še ona, misleča na to, kako bo morala zapustiti svojo malo hčerko...«

Jezno si je obrisal velike modre oči:

»Poveste li kake... neumnosti, kaj ne?«

»Bodite brez strahu... niti slutila ne bo. Se upanja ji hočem dati.«

»Da... saj se zdi, da človek v tej bolezni tako lahko upa v ozdravljenje...«

»Le zanesite se name, oče Florestan.«

Zdravniški obisk se je vršil.

Kakor je bil obljubil režiserju, je zdravnik ves čas miril bolnico.

Govoril je o nervoznem kašlju, zapisal — kakor je trdil — mirilna zdravila in naznanil z največjo gotovostjo, da bodo prvi lepi pomladan-

ski dnevi premagali bolezen, ki naj se je nikar ne plašijo: to da je baš zdaj nekakšna epidemija, in on sam zdravi kar par tucatov takšnih bolnikov.

Ko se je poslovil, je bila Marta malo da ne prepričana; stari Florestan pa, ubogi dobričina, ki je bil še tako pogumen, da se je šel z Marto o občutljivosti njenih živcev... Florestan je velel zdravniku:

»Jaz moram tudi nazaj k režiji... ako hočete, pojdeva skupaj.«

Ko sta prišla na ulico, ga je prašal s tesnobnim trepetom:

»Kako je torej?«

»Eh, žal... niste se motili...«

»Oh!« je zaječal stari režiser in zaprl oči, kakor da bi se hotel tako bolje upreti udarcu in silni boli, ki ga je prešinila — »oh, gospod Lucijan, ali ste gotovi, da se ne motite?«

»Bog pomagaj popolnoma gotov. Uboga ženska je že v tretjem stanju; bolezen se je razvijala jako hitro.«

»Toda... zdravila?«

»Zdravil ni, ubogi prijatelj...«

je dejal zdravnik, »Glejte, da se ji bo godilo čim najbolje, in varujte jo vsakršnega hudega telesnega ali duševnega vznemirjenja. Laišajte ji trpljenje z opijevimi pilačami, kadar ji bo preveč hudo, in pustite jo, da ugasne polagoma. Dolgo itak ne bo trajalo, veste... še pred zimo...«

»Oh, moj Bog, moj Bog!«

»Vem, da vam je mučno slišati, kar vam pravim, ubogi moj stari. Ali

važni, ter tako dam priliko onim, katerih se tika da premišljajo, ali so na svojih mestih, ali izpolnjujejo svoje dolžnosti ali ne! — V ponedeljek 25. t. m. doživeli smo žalostni slučaj, ki je zahteval, nedolžno človeško žrtve. Povožen je bil še ne dveletni otrok, sinček A. Čermelja revnega delavca v tukajšnji apnenici, družbe Klesisch & Komp. Orožništvo je svojo dolžnost opravilo, in sedaj ima vso zadevo v roki okrajna sodnija v Komnu. Kaj bo končna beseda, nani je še sedaj jasno. Obsojen bode pomilevanja vredni kočijaž, nesrečnati in gotovo tudi oče, kateri je ob času nesreče delal, za svoj krh. Nihče ne bo vprašal, ali ni mogoče še kdo drugi kriv te nezgode? Je. Dovolite, da razjasnim položaj naše vasi. Nabrežina je zelo obširna, razteza se po državni cesti od Sv. Križa ob morju do Sessjana, po deželni poti pa od Sempolaja. Od vsake strani je do Nabrežine dobre pol ure. Pripomnimo še, da je pri nas velika industrija kraskega mramorja, ter promet z vozom zelo velik. Ustevši nebroj avtomobilov, ki drdajo čez Nabrežino, pridemo do zaključka, da je pravo čudo, da se še več nesreč ne zgodi. Posebno nevarna je cesta Komen-Sempolaj v Nabrežino. Na ti cesti se je zgodil ta slučaj. Ta cesta reže prago juž. železnice je blizu postaje, je najprimernejši kraj, da so na nji naseljeni železniški uslužbenici, katere je božja milost obdarila s precejšnjim številom otrok, ki prepuščani sami sebi obvladujejo to cesto. Kdo in kako se naj varuje te otroke, če ni drugih prostorov? Kje naj bi te male duše dale duška veselju svoje mladosti, kakor prav na tej cesti? Tukaj so naseljeni taki trpinji, ki opravljajo dnevno ali nočno službo in jedva čakajo, da se odpodijo od trudapolnega dela, njim ne preostaja časa za igre in varvanje otrok. In — žene! Te imajo mnogo dela; naj čedi hišo, naj pere, naj kuha, naj diha in čuva otroka, okropa naj mu obleko teče v trgovino, po vodo in vse potrebščine? Kje vzeti čas za vse to? Nesreča ni izključena! Kriva je obč. uprava, ktera ne kaže smisla za naprave, s katerimi bi se te revne ljudi obremenilo, take skrbi s tem da bi preskrbelo primeren del zemljišča, ugotovilo otroški vrtec, kjer bi se otroci neovirano mogli gibati in razveseliti. Plačamo toliko doklad, da še vpoštev ne bi prišli stroški v korist te naprave. Ne puščajte ljudstva usodi in ne čakajte, da pride Lega nazionale, ali pa nemška šolska družba, tedaj — no tedaj bo vik in krik; tuje je tu, zgubljeni smo! Gospodje! Začnite vendar enkrat z dokazi resne volje in dela; ter ne čakajte, da vas bodo učili tujci. Duh smodnika že čutimo, znak, da niso daleč. Ne čakajte nesreč, očuvajte ljudstvo suženjstva, dajte mu priliko dokazati, da ste njihovi, če nočete da vas bodo preklinjali poznejši rodovi. Tako je naše mnenje pa — brez zamere!

V sredo dne 27. t. m. pokopali smo dolgoletnega našega c. kr. nadpostarja, zvest. sina naroda, v vsem odličnega in poštovnega moža, g. Frana Zormanja in nihče se ne najde, ki bi se, v znak spoštovanja in hvaležnosti, spomnil le z eno vrstico pokojnika. Pa tudi pevci pevskega zbora »Nabrežina«, katerega ustanovitelj in dolgoletni ud je bil, ni bilo na grobu. Tako cenimo mi naše ljudi. To je žalosten znak. Vrlemu pokojniku, večnaja pamjat! Vzornej obitelji in preostalim naše sožalje!

SELNICA OB DRAVI.

Sokolska slavnost.

7. septembra praznuje »Odelek Marib. Sokola v Selnici« svojo obletnico. Ob tej priliki priredi veliko ljudsko slavnost. Z javnim nastopom bratskih društev v Mariboru in St. Lenartu. Ponovno opozarjamo na ta izlet ter zlasti vabimo sl. občinstvo v Mariboru, da se ga v obilnem številu udeleži. Zveza z vlakom je jako ugodna. Odhod iz Maribora popoldan ob 1:20 ali 2:18, prihod v Maribor zvečer ob 9:16 ali 11:25. Od kolodvora v Rušah do Selnice vodi lepa vozna cesta in je peš hoda kratke pol ure. Pešizletniki rabijo iz Maribora do Selnice ob zmernem korakanju 2. in pol ure. Na željo se preskrbi za povratek v Maribor tudi skupen voz. Priprave so v najboljšem teku. Zabave bode dovolj tako da vsakdo pride na svoj račun. Srečolov obsega 200 prav lepih pripravah dobikov. 7. septembra torej na svidenje v Selnici! — Nazdar!

USTANOVITEV SOKOLA V DIVAČI.

Želja divjaške mladine, ustanoviti v domačem kraju »Sokola« se bliža uresničenju. Ko se je pred nekaj meseci ta misel sprožila, sestavil se je pripravljalni odbor in prevzel nalogo pripraviti za obstoj tega velepomembnega društva kolikor mogoče ugodna tla. Stvar ni bila lahka, ker je bilo premagati več težkoč, ki bi mogle ovirati trajni obstoj »Sokolu«.

Marljivemu delu pripravljalnega odbora se je zahvaliti, da bode v kratkem mogoče ustanoviti društvo, katero naj vzgaja mladino v pravem sokolskem duhu, v korist mladine in korist celokupnega slovenskega naroda. Od pripravljalnega odbora sestavljena pravila je potrdilo c. kr. namestništvo v Trstu z odlokom od 28. julija t. l. Ustanovni zbor se namerava obdržavati v sredi prihodnjega meseca. Podrobnosti k ustanovitvi slede prihodnjič. Že pred ustanovitvijo se bodo nabirale prijave za članstvo k ustanavljalnemu se društvu. Tem potom apeliramo na rodoljubno občinstvo, naj se mnogobrojno odzove stavljenemu pozivu. Kdor, ki iz kateregakoli vzroka ne bode mogel aktivno delovati v društvu, naj se zaveže kot podporni član prispevati določeno mesečnino, za ždelazmožno mladino žpa veljaj geslo »Vsi pod prapor sokolski in na delo za našo boljšo bodočnost!« — Nazdar!

Idrija.

Poziv idrijskemu občinstvu!

Letošnje počitnice se vrše z geslom: **dijaštvo sebi!** Osrednji vsedijaški podporni odbor v Ljubljani si je nadel nalogo prirediti po celem Slovenskem prireditve, kojih čisti dobicek je namenjen dijaškim podpornim društvom na Dunaju, Pragi in Gradcu. Boda našega slovenskega dijaštva je postala že neznosna, da skoraj že pogubonosa, da ne bi bilo v vseučiliških mestih dijaških podp. društev, ki izpolnjujejo lepo in hvalevredno nalogo pomagati slovenski akademiki mladini na poti k njenemu cilju. Število dijaštva vedno bolj narašča, toda ne množe se istočasno tudi dohodki podpornih društev. Zato je pričelo celokupno slov. dijaštvo odločno akcijo za svoja podporna društva in povsod je našlo to delo posnemanje, odobravanje in uspeh. Upamo, da tudi Idrija ne zaostane pri zbiranju prostovoljnega pa tako potrebnega davka. Dne 6. in 7. septembra se bodo nabirali v našem mestu prispevki za omenjena podporna društva. Apelliramo na slavno idrijsko občinstvo, da tudi to pot pokaže svojo poštovno naklonjenost do revnega slov. dijaštva.

Stajersko.

† Prof. Robič. Včeraj zjutraj ob 4. uri je umrl v bolnišnici v Mariboru slovenski dež. odbornik prof. Robič. Bolezen se je prof. Robiču v četrtek zvečer tako poslabšala — da ni bilo več njanja. Pogreb bo jutri v nedeljo.

»Straža« kuje sebi kapital. Zadržna »Straža« postaja, ozir. hoče postati zanimiva. V svojem poročilu o otvoritvi slavnosti novega državnega mostu v Mariboru neprestano čvaka, da »smo« prišli do veljave — po njeni zaslugi. To seveda moramo v nekoliko korigirati, kajti toliko, kot je storila »Straža« in gospodje krog nje, se je storilo za številno udeležbo Slovencev tudi od strani naprednega časopisja.

Naši slov. poslanci so se na kolodvoru v Mariboru cedili od same servilnosti in patriotizma — pozabili pa so na svoj slovenski narod. Napadno je torej, če trdi »Straža«, da »smo« prišli do veljave. Če je le, da so prišli, ozir. prišlo do veljave velike množice slovenskega zbranega občinstva. Množica Slovencev je manifestirala, a manifestirala je brez pravega vodstva. Klerikalna samohvala je torej zelo, zelo sepašta. Rekli smo že, da smo i mi s pomočjo časopisja delali reklamo. Seveda je to bilo — tudi vse! Če so klerikalci spopolnili svojo agitacijo s pomočjo okrožnic S. K. Z. in S. L. S., so na to, na drugi strani pokazali s svojim pobegom. Eno pa bo tudi morala »Straža« pustiti »liberalnim kolovodjem: da se kljub ogrožni s kaznijo, niso ustrašili, razobesiti dve mogočni slovenski trobojnici in cesarsko zastavo, katere pa so potem vse tri umaknili. Kaj pa so storili klerikalni »narodnjaki?« Ešli so tako možko narodni, da ves čas niti poskusili niso razobesiti trobojnice! Našo napredno, zaspanost, glede sodelovanja in vodstva na dan otvoritve, ne bodedo zagovarjali. Prijemimo pa, da je manifestacija pred juž. kolodvorom zajedna s poznejšo odstranitvijo slovenskih trobojnic in cesarske zastave raz Narodnega doma vsaj deloma popravila to, kar se je preje zamudilo. Trobojnice je opazil nadvojvoda že davno, predno je bil v Mariboru — pogrešal pa jih je pozneje na vožnji skozi mesto in izrazil baš radi tega svoje začudenje. Kot se nam je povedalo, je prišlo radi tega baje par visokih gospodov v hudo zadrego. Za to tudi vsa ona onemogla jeza naših renegatov v Mariboru baš — na Narodni dom in one, kojim vplivu je Nar. dom podrejen.

»Straža« s povdankom beleži, da je vladala na napredni strani mariborskih Slovencev zaspanost o priliki

otvoritve novega državnega mostu preko Drave. Mi pa s podarkom belježimo, da so lo slovenski klerikalni generalštaberli omenjenega dne pogumno — pobegnili v Ljubljano.

Maribor. (Klerikalce je strah.) Pred čem neki? Ker je prinesel »Sl. Narod« pred dnevi notico, da se bavi slovensko-napredni mariborski krogi z mislijo ustanoviti v Mariboru nov, napreden list. »Podravske Novice« postajajo že danes velik »bau« za klerikalce. »Straža« namreč piše: »Podravske Novice«. »Sloven. Narod« poroča iz Maribora, da se tukajšnji (recte: liberalni!) krogi ukvarjajo z mislijo, ustanoviti lokalni liberalen časopis, ki bi izhajal po dvakrat na teden. Imenoval bi se »Podravske Novice« in bi se boril proti nemškutarjem in klerikalcem! S tem so naše tozadevne vesti potrjene. Ne rečemo nič drugega, kot: ljudje, skrbite za naše časopisje! Da, da, klerikalci pač vedo, da so jo s svojimi listi in njih neznosnim ščuvanjem prav korenito zafurali še bolj, kot smo to sami dosedaj slutili. Ena notica je zadoščala, da jih stori čisto konfuze. Napredni misli v Podravju pa bodi ta »Stražina« pisarija dokaz, da je res že skrajni čas, da se kaj takega zgodi. V ostalem ostajamo pri tem, da je od govoric, mnenja in — fakične ustanovitve še precej daleč...

Središče. Dne 8. avgusta je bila oddana na neki poti v Savinjski dolini dopisnica, naslovljena v Središče. Pri nas ve vsak otrok ljudske šole, da je Središče trg na Spodnjem Stajerskem. Na tej dopisnici je z redečim pristavljeno: »Nagy Szered Temesvár«, kamor je dopisnica prišla dne 13. avgusta. Tam seveda naslov nika niso mogli najti — opazko ismeten (to je: nepoznan) — romala nazaj v Savinjsko dolino in dospela dne 16. avgusta v St. Pavel. Tu so se slovenske revice usmili in odličili še z nemškim imenom Polstrau. In tako se je dopisnici dne 19. avgusta to je po 11 dneh, le posrečilo, izpolniti v Središču svoje naročilo ko je bilo že — prepozno! — Vsa stvar seveda močno smrdi po nemško-nacionalnih rokah. Svetujemo interesu tega slučaja, da vloži pri poštenem ravnanstvu energičen protest. Ni vrag, da bi se nas na tak način šikaniralo. Če najdemo slovensko naslovljena pisma svoje adrese v Rheinski provinciji in na Westfalskem, bodo pač tudi v stanu, najti slovenske adrese po Slovenskem. Kar je nasprotno, izvira iz narodnega šovinizma, to pa od strani naših narodnih nasprotnikov.

Maribor. (Zastrupil se je.) Dne 26. t. m. zvečer, se je zastrupil v ordinacijski sobi dr. Franka njegov sluga Viljem Scheran, bivši nadspredovnik. Vzrok samoumora je baje iskati v njegovih službenih razmerah.

St. Lenart v Slov. Goricih. (Odmevi.) Kot znano, je prišlo tudi letos 18. avgusta, povodom cesar. rojst. dne v št. lenarski cerkvi do demonstracije od nemčurske strani. Lani so peli nemčurji nemško cesar. pesem in letos so prekrizali sredi slovenskega petja, slovensko občinstvo. Stori so to proti prepovedi tamošnj. župnika-Slovenca g. Jaržekoviča in proti prepovedi — okrajnega glavarstva v Mariboru. Danes seveda kriče po nemških mariborskih in graških listih, da se jim godi krivica. Boje se pač kazni. Radovedni smo, če bo g. Janžekovič izvajal potrebne konsekvence. Za tako počenje je treba prisiliti državno pravdnistvo, da se zanima za pozročitelje.

V Gstatterbodenskih stenah se je začel turist Rodeneder. Trpelo je cele 4 dni, predno so mu mogli priti na pomoč. Našli so ga popolnoma oslabljenega, že v deliriju ležečega na skalni blošč. 300 m nad prepadom. Dva dni so bili od Rodenederja jedva 50 m oddaljeni. Prva sta prišla od njega graščana Pratter in Iberer. Rodenederju sta dala potrebno hrano in pijačo, nista ga pa bila v stanu vzeti seboj. Mora si preje pridobiti novih moči in počakati, da pride še večja in številnejša rešilna ekspedicija iz Gradca. Šele potem bo mogoče, ga spraviti raz nevarne stene.

Rottenmann. (Zopet nemški po neverjevalec.) Za naše nemčurje in Nemce pomeni to leto celo vrsto velikih defravdacij. Te dni je rottenmannski župan brez napovedi revirid občinski blagajno in našel v njej velikanske primanjkljaje. Kar za to revizijo je pobegnil tamošnji občinski tajnik, za popotnico pa je vzel še povrh vsega, 1500 K seboj. Tajnika Karnerja so prijeli na begu na Koroškem.

Zidanost. (Pogrešan blaznež.) Dne 24. t. m. je čakal na zidanmoški postaji bosanec Stepan Basič na vlak, ki bi ga naj povedel domu v Bos.-Dubico. Med čakanjem pa se mu je nenadoma zmešalo in prišel je po peronu postaje noreti sem in tja. Podrl in pobil je vse, kar mu je le prišlo mimogrede na pot. Ker so se ljudje bali, da bi morda ne potegnil

kak nož ali revolver, so se pred njim poskrili, dokler nesrečnež ni zbežal proti Hrastniku. Zaslediljoči orožniki ga še niso bili v stanu izslediti.

V soboto, dne 6., 7., 8. in 9. t. m. se bode predvajal v Kino- »Idealu« film

»Zaročenca«

po slovitem literarnem romanu Aleksandra Manzoni. Predstave ob 3., 5., 7. in 9., v nedeljo ob pol 11. dopoldne.

Dnevni pregled.

Velika je moč nemškega cesarja Viljema, tako velika pa ni, da bi prisilila Poljake na Poznanskem, da bi mu klicali »slava«. Te dni je prišel pruski kralj in nemški cesar s svojo družino med Poljake. Poljaki so se slavnostim ognili, razen par plemenitašev, ki so smatrali za potrebno delati štafazo. Naroda ni bilo blizu in masa, ki je kričala »slava«, je bila rekrutirana iz nemških pogostnih ljudi, ki so kričali na komando. Poljaki ne morejo pozdravljati vladarja države, ki jih uradno pripravlja ob zemljišča in ob domovino; ne morejo pozdravljati cesarja, ki je predstavitelj barbarske politike, ki ji ni primere v Evropi. Slovanski Poljaki ne morejo pozdravljati cesarja, ki molče podpira nemško kolonizacijo med Poljaki, ki ima namen izpodriniti Slovane z njegove rodne grude in ga pogonati v svet, da pogine in napravi prostor barbarskemu »kulturonoscu« Prusu. Kaj je dosegel nemški barbarizem s svojo nasilnostjo? To, da so Poljaki obrnili hrbet, ko je prišel Viljem v njihovo deželo, v deželo solz in gorja. Moč njegova je velika ali ne tolikšna, da bi uklonil slovensko polsko plemo.

Vsi listi, ki zahtevajo od Srbije, da spoštuje z ozirom na albanske bandite državne osnovne zakone, bi se najraje od same togote na glavo postavili, da si je upal tržaški cesarski namestnik princ Hohenlohe izdati neke naredbe, ki imajo namen uveljaviti v Trstu v letu 1913 državni osnovni zakon z dne 21. decembra 1867. l. čl. 3. Pri tržaški občini je uslužbeno polno Italijanov iz kraljestva, ki nimajo avstrijskega državljanstva. Skrivnost je, zakaj se je v Trstu to stanje trpelo, ki je popolnoma protizakonito, ker drž. osn. zakon z dne 21. decembra 1867, čl. 3. določa, da imajo pristop k javnim uradom samo avstrijski državljani. In sedaj, ko je hotel princ Hohenlohe priveriti zakon po 46 letih do veljave, točji solze celo »Fremdenblatt« in z njim vred tudi ministri. Sedaj se pa nič več ne čudimo, da imajo avstrijski reprezentanti tako malo vere in zaupanja v srbsko in črnogorsko ustavo; lahko, ko vedo, kako izgleda doma pri njih v Avstriji z osnovnimi državnimi zakoni. — Dunajski listi so tudi sila žalostni vsled omejenih naredb, ki določajo, da se morajo uslužbenici - neavstrijski odpustiti iz službe. Isti dunajski tisk žaluje, ki nima nikdar ničesar proti temu, da so avstrijski državljani izganjani iz Prusije, isti listi vzdihujejo, ki sicer ščulejo na uboge, nedolžne češke otroke na Dunaju. Isti listi nimajo ničesar proti temu, da dunajski magistrat ropa češkim otrokom proti zakonu šole in jih pripravlja ob vir izobrazbe, isti listi zdihujejo nad naredbami, ki imajo namen uveljaviti zakon in napraviti konec protizakonitemu stanju! Kar naenkrat imajo Germani polna usta človekoljubnosti. Praški »Čas« pravi, da se v vsem tem vidi nagnenje k absolutizmu. — Epizoda je čisto avstrijska in ni čudno, da se je udeležil tudi grof Berchtold.

Teodor Körner ali po ceni nemrtnosti. Nemci obhajajo stoletnico smrti Teodorja Körnerja in ga kujejo med zvezde, češ da je žrtvoval svojo pesniško dušo za domovino v boju proti Francozom. Stoletnica nesmrtnosti je lepa reč, ali Körnerjeva smrt pač ne zasluži takega poveljevanja, kakor ga uprizarjajo Nemci. Teodor Körner, Lützow črni strelec, je ujel pri Gadebuschu francoskega oficirja in nekaj vojakov ter jih gnal v taborišče. Med potjo pa je sramoteče psoval ujetnike. Francoski oficir je Nemca razumel, potegnil iz žepa samokres in ga za sramoteje ubil. Nato so Nemci posabljali do zadnjega moža prvo četo vjetnikov! Še več! Oče nemških turnerjev, Jahn je predlagal postreljati vse francoske ujetnike na Körnerjevem grobu, čemur se je Lützow vendar uprl. Tako je resnica, ki jo Svabje poveljujejo kot junastvo in se zgražajo nad balkanskimi dogodki!

»Slovenčev« poštenjak. Te dni bi bila imela priti pred porotno sodišče »Slovenčev« urednik Ivan Štefe, ker je ta list napadel in razžajil c. kr. notarja dr. M. Marinčiča v Trzinu in pa »Slovenčev« odgovorni urednik, Miha Moškerc, ker je »Slovenec« razžalil tovarniškega uradnika z Jesenic g. Pongratza. Ker sta

oba tožnika proti gotovimi pogoj sprejela poravnavo, sta odstopila od kazenskega postopanja, a »Slovenec« je moral objaviti v sredo in četrtek dve izjavi, v katerih priznava da je imenovana dva gospoda po krivični napadeli in žalil ter izjavlja, da plača poleg tega »Slovenčev« uredništvo tudi vse stroške in druge zahtevane denarne vsote. Tu je zopet dokaz, da imajo klerikalni gospodje pač pogum izza plota poštene ljudi napadati, in jim krasti čast, kakor hitro pa jih prime človek za jezik in ušesa s tožbo, na zlezajo takoj pod klop in vse žalitve prekličejo. Ta častikraka je »Slovenčev« bisago že par tisočakov stala, pa »Slovenec« je vedno enak!

Klerikalna »Mlekarska zveza«.

Gospodarski zavodi pri klerikalcih nimajo ne sreče ne žegna. Od »Ljudske posojilnice« pa tja do famozne »Mlekarske zveze« — o »Gospodarski in zadrudni zvezi« kar molčimo! — je vse v stadiju krize in poloma in če bi klerikalci ne delali s tujim denarjem in ociganili v sili države in dežele, bi bile že vse imenovane tri »Zveze« s papeževim in Bonaventurovim »žegni« vred vrag vzeli. Zdaj ima opraviti porotno sodišče s Sajovicem, ki je »Mlekarski zvezi« poveril par tisoč kron. Polaniko jih je srečno odnesel 36.000 Zadrudni zvezi. Sajovic se je zadovoljil menda le s 6 ali 8000 K. Eden ali dva taka tiča sta jo pred tem tudi spaznila, za par tisoč in sedela po več mesecev. Naprednjaki: na take elemente, iz klerikalnih služb spodene, bodite opretni; ti bodo še vsi pri strani služili. Klerikalen lump je za napredno družbo najnevarnejši element.

Iz Srbije. Vsled obilice poslov mi ni mogoče takoj odgovorjati vsem interesentom na njihova vprašanja, dokler ne dobim tozadevnih informacij glede Nove Srbije in drugih predmetov. Kar se pa tiče glede služb, pa bom odgovarjal samo tem, za katere je upanje za uspeh, brez ozira nato ali mi pošljejo dve kroni v znakmah za pismo ali ne. Ako pride do posredovalnega slovenskega odbora v Belgradu, bom vsa tozadevna pisma prepusil temu odboru v uvaževanje. Še enkrat povdarjam, ker se marsikdo hvali v pismih, češ koliko jezikov zna, da za Srbijo ni treba znati popolnoma nič drugega kot — srbski in tega ne zna temeljito noben Slovenec, ki išče sedaj službe v uradu ali pisarni potom moje malenkosti v Srbiji. Sicer pa pisarniških služb sedaj ni nikakih, da bi ne bilo srbskih kompetentov. Vsem pa sporočam, da bom o svojem času vsakomur, ako bodo dani pogoji za vspeh v smislu stavljenih vprašanj, odgovoril vestno in iskreno. Prosim tedaj, da se to uvažuje in se me ne bombardira prepogosto — z urgencami. — Belgrad, 14. (27.) avg. 1913. Kronska ul. 20. — Fran Radešček.

Bolgarska slovnica in čitanka s slovensko - bolgarskimi razgovori. Sestavil prof. Bezenšek. Cena 1 K 40 vin. — Naš rojak je izdal lepo, dobro in kratko slovnico, ki bo vsem dobro služila. Naroča se pri Schwennerju.

Slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« namerava — kakor smo že poročali — prirediti dne 7. septembra t. l. izlet v Kamnik in v dvorani tamošnje kopališke restavracije dati skupno s kamniškim salonskim orkestrom koncert z jako izbranim in zanimivim sporedom. Mišlimo, da bo to krona vsem letošnjim kamniškim glasbenim prireditvam, zato je upati na obilno udeležbo domaćinov, tujecev in izletnikov! O sporedu koncerta bomo še poročali.

Ljudsko šolstvo. Nameščeni so: Viljem Zirkelbach, Terbijsa; Antonija Štancar, Podbrezje; Ernst Sušteršič Griblje; Henrik Paternost, Senožec; F. Bertonec, Smarjeta. Upokoje se nadičitelj Andrej Perne v Šturjah. Na ljudski šoli v St. Petru pri Novem Mestu se ustanovi vzporednica.

Telovadni odsek »Sokola« Kamnik - Preserje priredi ob obletnici svojega obstanka l. javno telovadbo, združeno s sokolskim zletom sosednjih bratskih društev in veliko ljudsko veselico v nedeljo, dne 31. avg. t. l. na vrtu brata Petelina. Spored: 1. Ob pol 2. in pol 3. uri sprejem sedanjih bratskih društev na postajališču in odhod v Kamnik. 2. Pozdrav lišču in odhod v Kamnik. 3. Javna telovadba: a) proste vaje članic, b) proste vaje članstva, c) proste vaje članstva, d) orodna telovadba, e) vaditeljska vzorna vrsta ljubljanskega Sokola. 4. Velika ljudska veselica. — Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vinarjev, sedeži k telovadbi 20 vin. — Bratom in prijateljem Sokolstva kličem na veselo bratsko svidenje in krepak sokolski »na zdar«!

Za potujoče Slovence je velike važnosti, da vedo, v kateri gostilni ali restavraciji se morajo oglasiti, da

se jim bo v domačem jeziku postreglo. Posebne važnosti v tem oziru je Trst. Okolo državnega kolodvora ni mnogo naših gostiln, popotniku je zelo neprijetno, če mora čakati na vlak, pa ne ve kam bi se dal. Kdor želi v ravnokar imenovanem obližju dobro slovensko postrežbo, naj gre k našemu prijaku Antonu Muravcu, gostilničarju v ulici Campo Marzio 4. Gostilničar je prijazen in zelo vladan Slovenec in ima dobro vino ter cenene jedi. Tudi rad postreže z naveti.

Kaj tvega pa še ne izlepa. Pomislite: tat je tako predrzen, da se vleže na postelj lastnika in ko pride ta po dolgem delu spat, ga tat spodi, se dobro prespi nato odide in si vzame na pot še par kil delavčevega sira. — To se je zgodilo tle dni v Viševku pri Ložu, na stavbi Jakoba Plosa. Stavbo so izvrševali Italijani. Med tem pa, ko so večerjali, so se splazili v podstrežje na njihove postelje — spanja najbrže nepotrebiti štirje neznanj možje. Ko so prišli Italijani na podstrežje, je razumljivo, da niso bili nič kaj veseli, videč, da se že drugi valjajo po njihovih bornih posteljah. Zato so se prizadevali jim razložiti, da so posteli sami bolj potrebni kot oni. Sami so celi dan delali oni so se pa najbrže po sencah za gromovji klatili in kradli, če je kaj bilo. To pa ni bilo vseh potepuhom, beseda je dala besedo — in iz tega je nastal prepir, kateremu so potepuhi napravili konec s tem, da so potegnili z žepov — revolverje in jih izprožili. Delavci so se umaknili, ko so spoznali, da je boljše, da se potepuhom umaknejo. Po noči so io pa potepuhi pobrisali in vzeli na pot sir, ki so ga imeli Italijani za priboljšek. Bilo ga je 4 kilograme.

Ogenj. Dne 24. t. m. zjutraj je izbruhnil na doslej neznan način ogenj na podu posestnika Jožeta Škufce, ki je vpelel pod, kaščo in krmo. Skupna škoda znaša 3300 K. Škufca je bil zavarovan za 2800 K.

Nesreča. Preteklo nedeljo je opazoval 19letni posestnikov sin Jožef Barčič iz Krašnje pri Brdu samokres. Samokres, če je nabit, je nevarno orožje. To je spoznal tudi Jožef Barčič. Ker je bil nepreviden in neroden, se mu je samokres sprožil in Barčič je bil v tem hipu težko poškodovan.

Se ena nesreča. Štiriletna Režika in petletna Antonija, hčerki posestnika Tehovnika iz Zlebi pri Medvodah, sta prišli tle dni na pod posestnika Franca Lebna, kjer je ravno slamoreznica rezala slamo. Pri tem sta deklici prišli preblizu gonilnega roča vsled česar ju je stroj zgrabil in zavrtel okoli. Režika Tehovnik si je pri tem zlomila levo nogo, dočim je ostala njena sestra k sreči nepoškodovana.

Lovski čuvaj in tatinski lovec. Lovski čuvaj Jakob Martinčič je hodil tle dni po gozdu pri Suhem Vrhu. Nenadoma je zapazil nekega tatinskega lovca. Pa tudi ta je zapazil čuvaja. Dvignil je proti njemu puško dvocevko in je pomeril. Ker pa je imel tudi čuvaj puško pripravljeno za strel in ker je kriknil tatu, naj odloži orožje, se je poslednji prestrašil in je šinil kakor blisk v bližnje grmovje, kjer je izginil kakor kafa. Čuvaj je tatinskega lovca spoznal.

Mati in hči — obe dolgi prstov. Preteklo soboto je prišla 35 letna »muzikantarka« Veronika Krems iz Halleina s svojo devetletno hčerjo Marjeto na Selo. Medtem, ko je mati postala pred neko trgovino, je šla njena hči z neko drugo deklico v trgovino in je zahtevala ogrski denar, češ, da ga zamenja z avstrijskim. Ko sta deklici brskali po ogrskem denarju, je trgovca zapazila, da je druga deklica, Kremsova, vzela več kron. Kriknila je nanjo, na kar je deklica pobegnila. Orožništvo je jo aretiralo, kakor tudi njeno mater, ki je istega kalibra, kar se tiče dolgih prstov, kakor njena hči. Obema bo sodišče striglo predolge prste.

Ah, kako je veličastna pravica. V Rimu se je zgodil slučaj, ki kriči do neba. Sicilijanec Erazem Vasallo, obtožen umora je prebil v ječi 38 let. Dva njegova druga obtožena in obsojena na dosmrtno ječo, sta v ječi umrla. Erazem je pa prebil 38 let v ječi. Te dni je umrl eden njegovih sorodnikov, ki je na smrtni postelji izdal, da je on umoril dotičnega in ne Erazem. Erazem je bil izpuščen iz zapore, ne da bi se mu dalo odškodnino za to, da je po nedolžnem moral sedeti 38 let. Vrgli so ga na ulico in mu niso dali niti vinarja. Prosjačiti je moral, da je nabral toliko denarja, da si je mogel kupiti karto za v domovino. Ko je prišel domov, ni tri dni ničesar jedel, ker ni imel denarja. V Neapolju se je izgubil, ker mesto je bilo vse prenovljeno, odkar ga ni videl. Ko je slišal, da mu je umrla žena in da so mu poginili otroci od bede, je prenehal govoriti in bati se je, da znori od žalosti in bede.

Predsednik Zedinjenih držav je stenograf in tipkar. Predsednik Wilson je izboren stenograf. Svoje dr-

žavne akte sestavi stenografično, jih prepiše na stroj in tako ekspedira. Piše malo s peresom, temveč le s strojem.

Umor v samostanu. Kakor se iz Lvova poroča, so dobili dne 28. t. m. v zločovskem samostanu priorja samostana, Kossaka, umorjenega. Z mesarskim nožem ga je nekdo zadela. Prior je bil zelo bogat. Umora dolže priorjevo dekle, ki so jo aretirali in nečaka bivšega priorja, ki je bil zapustil 67.000 K. Za dedščino je bila huda in grda pravda med sorodniki bivšega priorja in med Kossakom, ki je slednjič dobil dedščino.

Cela tovarna zgorela. V mestu Marone je izbruhnil dne 29. t. m. v tamošnji predilnici Cristin vsled kratkega stika ogenj, ki se je v kratkem zelo razširil. Veliko trinadestropno tovarniško poslopje je popolnoma pogorelo. Škoda znaša pol milijona lir in le polovica je pokrita z zavarovalnino.

Velikanska tatvina. S poštnega voza, ki se je dne 27. t. m. zvečer odpeljal od poštnega urada v Devli na tamošnji kolodvor, je izginila brez sledu poštna vreča, v kateri je bilo 28.000 kron. Vreča se je ponoči našla. Vsa pisma so bila v njej, denaria pa nikoli nikjer. Policija pravi, da bo tata imela kmalu v rokah.

Nesreča na gorečem parniku. Na parniku »Imperator« hamburško-ameriške družbe, je izbruhnil dne 29. t. m. ogenj. Na krovu parnika je bilo 2000 izseljencev, katerih se je lotil nepopisen strah. Vsi potniki so se rešili. Dve osebi moštva, med njimi drugi oficir Gobrecht, sta mrtvi. Škoda še ni znana, pa bo najbrže zelo velika, ker so morali vse shrambe za živež, kjer je izbruhnil ogenj, preplaviti z vodo.

Turška srečka
so najbolj zanesljiva loterija
kajti vsaka srečka mora zadeti! —
Prospecte razpošilja Češke industrijske
banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Ljubljana.

Katoliški radikali so na kat. shodu radikalno izpregovorili. To so oni prvi »Danicarji«, ki so jih klerikali vzgojili po Malničevih načelih po letu 1892. Dr. Brejc, prof. Jarc, dr. Lavrenčič so tisti cvet katoliške mladine, ki ne mara le zunanjih klerikalcev, kakor so dr. Šusteršič, Krek i. dr., ampak hočejo, da vsak tudi tako živi, kakor druge uči. Tak radikalizem je za klerikalce nevaren in bo prej ali slej vodil do hudega razdora, kakor n. pr. na Goriškem.

Avtonomija občine je proslavljaj v svojem referatu dr. Lampe. Rekel je, da je avtonomna občinska uprava bila tista, ki je ohranila slovensko narodnost v najhujših dobach. Tako je govoril mož, ki se je z vsemi silami boril proti avtonomnim pravicam ljubljanskega mesta, in njegove besede so odobravalj pristajali one stranke, ki so oropali Ljubljano one avtonomije, s katero je rešila svojo slovensko narodnost. Čujte, hinavci!

V Trst je pozival klerikalce gospod Čok. Čoku ni všeč, da v Trstu slovenska stvar raste — on bi rad vpeljal katoliško narodnost, ki rodi na Koroškem tako lepe uspehe.

Finale. Prof. Jarc, podpredsednik katoliškega shoda, se je v imenu predsednika zahvalil udeležnikom kat. shoda in je končal s stavkom: za kaj gre? Citiral je stavek škofa Missie češ, reč, ki jo moramo zastopati, je Jezus Kristus. — Torej zaradi Jezusa Kristusa je na Slovenskem tak boj, tak prepir in tak dirindaj? Ali mislite, da res? Ali verlamete tem svojim besedam? Gospoda, roko na srce in vprašajte se, ali so bile resnične vaše besede.

V večeršnjem »Dnevnu« citam tudi sledeči stavek: »Radovedni smo, če so jim tudi kaj plačali povrh, da so se dali preobleči?« (Čuki namreč.) Na to vam odgovarjam sledeče: I. Ko sem v nedeljo popoldne stal na Dunajski cesti in pričakoval Babičev spreved, stala sta pred menoj dva čuka in se različno pogovarjala. Med pogovorom pa je dejal eden: »Ti Janez, jaz sem se že vsega naveličal in grem kar domov! Na to mu je odgovoril drugi: »Tudi jaz sem se že naveličal, ampak vseeno morava ostati do konca v Ljubljani, sicer nama kaplan ne bo izplačal!« Brez komentarja! II. Stal sem še vedno za njima in poslušal njun razgovor. Kar se prikažejo od pošte sem Sokoli — jezdec, Čuka — oba razočarana stopita nekoliko naprej in opazujeta ta spreved. Vedno nove čete Sokolov! Se ni konca! To pa se je zdelo čukoma le malo preveč. In zopet se oglašaj prvi: »Ti Janez, ampak tale pogreb bo precej »koštov«, k je tolk Sokolov zraven!« Basta!!

Napredni časopisi ugibajo, zakaj je poudeljkov »Slovenec« tako napadel Babičev spreved. Ali ni čudno, da tako grize in laja kakor razdražen pes, če mu stopiš na rep? Povedati vam hočem, kaj je vzrok tej njegovi jezi. »Slovenec« je cel mesec upil, kak »sijajen spreved« bo ta njihova komedija. Prišla je nedelja. Vse klavrno! Kakor pogrebci so se premikale množice v sprevedu Nikjer pozdrava, vse tiho. Njihov »sijajni spreved« se je izpremenil v pogreb. In nasprotno! Babičev pogrebni spreved se je izpremenil v sijajni spreved in Ljubljana je dovolj jasno pokazala, da ne mara črnihov in izdajalcev. Toliko za danes. Mor-da vam prihodnjič povem, kaj sem videl in slišal, v nedeljo zvečer v »Unionu«, kjer je bilo nekaj čukov tako pijanih, da so kar po »štirih lezli«. — Nekdo, ki rad opazuje.

Lepo priložnost so imeli povodom katoliškega shoda naši gospodje dušni pastirji: skrbeli so za duše duševno onemoglih in pa za svoje bisage, kar se je posebno v Komenskega ulici opazilo. Tam stanujočo, priletno a precej petično prodajalko so tako hiteli obiskovati, da ko bi k sreči ne bila veža tako široka, kakor je, bi se rejeni gospodje nunci jeden drugemu ne mogli ogibati. Hudomušni sostanovniki iste hiše so stikali glave ter posebno nežni spol — mogoče iz nevoščljivosti — trdil, da rejeni gospodje ne obiskujejo njih branjevko zato, da bi kate-rega njena lepota oamnila, marveč le dušo hočejo li rešiti, denar iz knjižic, ki jih čutijo pri njej, bodo pa sami rešili.

Izza kongresa. Dovolite, da podam nekoliko prizorov izza nedeljskega katoliškega shoda. Ko so stali v nedeljo popoldan pri Dolenjskem mostu sokolske čete, čakajoč na Babičev pogreb, prihrumi med nje nek čuk in začne povpraševati: »Azo fantje, al smo že vsi skupaj, ste že vsi skupaj?« Vse naokoli je bučilo v smeh. Ko mu nekdo zakliče: »Zmaži se čuk!« je šele spoznal kam je zabredel. Zginil je kakor kafa. — Nekaj hrvatsko - slovenski-katoliški krtlačar iz Kranja je gledal Sokole pri Babičevem pogrebu. Ker je na pogreb katoliški obred, se razume samoobsebi, da je moral dati tudi on duška svojim verskim čutilom. In dal ga je. Pričel se je pridušati in zmerjati: »Proklete svinje, ali ni nobenega, da bi jih napodil, te lumpe bi morali vse pobesiti.« Tako se govori! — Ljubljana je bila v nedeljo na dražbi. Črni ljudje so čakali, da jo dobe prav poceni v last, ker drugega kupca razen njih ni bilo. Toda prišli so naši Sokoli in izlicitali Ljubljano za ceno, katere črni kupci niso zmogli in je ne spravijo nikdar skupaj. In zato je Ljubljana še danes naša in prav nič se ji ne pozna, da je prestala hud semeni.

Odmevi izza katoliškega shoda. Naj navedem tu zgodbičo, katero mi je pravila moja časna postrežkinja, uboga udova z dvema nepreskrbljenima otrokoma. — Udo-va preživlja sebe in svojo rodbino z oddajo stanovanj in se ubija z dijaki. Nabavila si je zato pred letom z nemalimi stroški potrebno posteljno in hišno upravo. Na prigovarjanje abiturienta škofskih zavodov se je udala, da je sprejela pet upeljanih katoliških mož na štiridnevno prenočevanje, slednjič pripeljejo krščanski lunaki še šestega, predstavljaje ga za sina nekega svetnika iz Trsta. Po odhodu diakov se je pričelo v hiši udove zopet enkrat splošno zračenie, snaženje in izprašenje. Postele so se zopet enkrat izpopolnile z lepim likanim perilom in sploh vsem potrebnim za spodobni sprejem katoliških gostov. računala je, da za služek itak ne izostane. Konec katol. shoda se je blizal. Dva teh mož je vzela nočna tema iz udobnega gnezda brez slovesa, četvorica je počakala zajutrika, se poslovila od udove in svetnikov sin iz Trsta je velikodušno stisnil tik matere stoječemu sinčku v roko nikelnast cesarski novčič v podobli 20 vinarjev. Verna ženica me je zagotovila, da ne mara nikoli več katoliških shodnikov pod svojo streho.

500 kron denarja, ki je bil last krajnega šolskega sveta, je izgubil neki župnik na katol. shodu. Denar mu je dal župan kot predsednik kraj. šol. sveta za šolske potrebščine. Župnik se je že v ponedeljek vrnil domov in je rekel, da je denar izgubil. Drugim se zdi stvar sumljiva in pravilo, da je denar ali zapravil ali pa so mu ga kje ukradli.

Za reklamo si je poskrbel oni dež. uradnik Paulin, ki se je v nedeljo na vrtu pri Stepicu potezoval za čuke. Pravilo, da Paulinu ni ne za to ne za ono stvar — mož bi rad avanziral — zato je hotel dež. odboru pokazati svojo gorečnost. Tako si pomagalo nezmožni ljudje. Bomo videli, če bo dosegel svoj namen.

Gospodje penzionisti v Zvezdi in v Tivol. Zvezda in Tivoli sta

za umirovljence nekaj neprecenljivega. Tudi stari junak Radecki ima tukaj svoja spomenika. Krog njega počivajo na klopih izkušeni možje, ki so na svetu že marsikaj doživeli ter pretresajo prav mične dogodke. Naši historiki bi dobili lahko tukaj marsikatero dobro zrno. V zadnjih dneh pa pretresavajo možakarji seveda tudi katoliški shod. Kakor sem posnel iz njih pogovorov, jim minuli katoliški shod ni prav nič imponiral. V tem so si pa edini, da ga je katoliški shod s svojo čukulado prav pošteno polomil. O farovski hlapcih, katere so preoblekli v čuke in o marinaricah, ki so se oblekle v narodne noše, je v teh dneh padlo pa že toliko dovtipov, da se človek mora nasmejati do dobrega. In kakšnih dovtipov in resničnih dogodkov se tukaj lahko sliši dan na dan! Padla je celo trditve, da je bil ves katoliški shod v večjem štilu prirejena maskarada. Povedalo se je tudi, da so bili Slomškarji zato tako malo zastopani, ker jim je Kamila Theimer poslala nekaj kronic s pozivom, da naj ostanejo doma, da jim ne bo potreba pri katoliškem shodu hlačnega jermena nategovati. Resnica je pa, da je bilo le bore malo teh koritarjev navzočih. Le znani gasilec Lavtižar je nesel svojo glavo — to pot brez običajnega cilindra — prav potuhnjeno poleg Štruklja in Cepudra — na ogled. Toda Lavtižar ga brez gasilske uniforme nič kaj ne pihne. Zakaj zdaj naenkrat tako ponižavanje pri gospodu tajniku klerikalne gasilske deželne zveze? Ali ga je morebiti samega sebe sram, da je »nadgasilec« klerikalnega ognja! Ali morejo klerikali zaupati kaj takemu hinavcu? Trdilo se je dalje, da je vihrala na znani hiši v Zvonarski ulici tudi pa-pezeva zastava in da je bil v dneh katoliškega shoda tukaj prav živahen promet. Vse mogoče. O katoliškem shodu je znanih zdaj toliko resničnih dovtipov, da bi jih lahko zbrali v debelo brošuro in morebiti bi nazadnje ta knjiga spravila v dobro voljo celo dr. Šusteršiča in dr. Kreka. Počakajmo, kaj nam prinesejo še druga poročila, govori se marsikal.

Kdo je imel edni med ljubljanskimi trgovci in obrtniki med katoliškim shodom razobeseno papeško zastavo? Nihče drugi, nego od narodno - napredne stranke kot provizorčni predsednik trgovske in obrtne zbornice izvoljeni g. Jean Schrey, pekarski mojster in »Luxusbäcker«. Brez nadaljnjega komentarja!

O naših gostilničarjih so se slišale zadnje nedeljo razne pohvale — pa tudi pritožbe. Pri velikih shodih ne gre zato, kdo jih prireja — s stališča tujkega prometa gre za to, da so ljudje povsod v vsakem oziru dobro postreženi. Klerikali sami so hoteli pred shodom delati nekako reklamo za svoje ljudi, toda kmalu so videli, da to ne gre. Zato je bilo povsod dovolj ljudi — in le v čast gostilničarjem bi bilo, ako bi bilo tudi povsod dovolj postrežbe — in brez odiranja. Žal, da dobivamo v tem oziru razne pritožbe. Ker je bilo mnogo tujih gostov, se o tem govori tudi drugod. Naj bi bil zadnji shod za gostilničarje dober nauk za prihodnje leto, ko bo sokolski zlet privabil še več ljudi v Ljubljano. Takrat naj bi naši gostilničarji pokazali, kaj znajo — in naj si zagotovijo dobro ime v svetu. Kdor ima sedaj izza katoliškega shoda kaj grehov na sebi, naj se skesa in — poboljša. To bo le korist mestu in gostilničarjem.

Največ pritožb se sliši čez Unionsko klet. Prodajali so pijačo, ki ni delala prav nič časti naši kranjski deželi. In to je deželna klet! Kaj bodo mislili drugod o naših vinih — ako so pili tisto zmešano brozgo?

Opravičeno so gostje hvalili restavracijo Tavzes v hotelu Lloyd. Gospod Tavzes je ohranil za časa shoda navadne cene in je poskrbel za dobro postrežbo. S stališča tujkega prometa je to odobravalj in bi bilo dobro, da bi tudi drugi posnemali tak zgled.

Na infamne laži, ki se širijo izjavljam, da je sveže dobro meso 60 kg priznani mesar g. Kozak iste-ga dne porabil. Kar se tiče drugih vesti, pripominjam, da so za take indirektna napade zmožne le nezanesljive osebe. Če je prišlo do ev. prepri-pani, umeti je to tako, da se je za 20 porcij mesa našlo v tujem cekarju in tudi precejšnje množino slaščicarij, vse to pripravljeno za skrito pot. Zaslužek se je glasom dogovora točno izplačal. Nikdo pa ne jemlje postrežnih v svrhu postopanja. Več o tem govorilo se bo pri sodniji. — **Kantinerka v domobr. vojašnici**

Vzor zračnosti. Zares velik kameleon je c. kr. okrajni šolski nadzornik za Ljubljano, Anton Majer. V dječjih letih in prva leta svojega učiteljevanja je bil hud nemškutar in marljiv sotrudnik »Laiha-cher Schulzeitung«. ki ti je bil ured-

nik slovenski odpadnik Sima. Ob tistem času so imeli nemškutarji oblast v rokah. Pozneje je postal Majer strasten liberalce: odpravil je šolske maše in molitve pred in med poukom na šolah ljubljanskih uršulink. Takrat mu je to bolje kazalo. Zdaj ob času koritarstva je pa zašel med klerikalce. S svojo kariero je sicer dovršil, a spraviiti hoče še druge pod klobuk. Slavnostne procesije ob katoliškem shodu se sicer ni udeležil, a skrival se ni za kostani, kakor nadzornik Gabršek, temveč je moško korakal sredi ceste tam, kjer so se zbirali in čakali procesije klerik. veljaki. Opozoriti jih je hotel nase z globokim poklonom in s tem, da se jim je odkril do tal, češ, vidite, jaz sem tudi tukaj! Kot značajni (?) možakar se je pa udeležil kongresa klerikalnih pedagogov in tam glasoval za to, da se zopet vpeljejo šolske maše in šolske večernice, on, ki jih je odpravil pred nekaterimi leti! Res lep značaj. In on naj utrjuje značaje med učiteljstvom in polaga temelji značajni vzgoji slovenske mladine. Sam bog nas varuj takih pedagogov! Kako je rekel pokojni tirolski poslanec Grenter?

Pozor hišni posestniki, trgovci in drugi naročniki zavoda za straženje in zaklepanje! Pri zgoraj imenovanem zavodu vladajo take razmere, da je že skrajni čas, da izve javnost o tem. Ne pustite se zapeljati od prejšnjega agenta I. C. Mayer, sedaj klobasaria v Tacnu pod Smarno goro in lastnika obrti za straženje in zaklepanje z. Sajovica. On namreč agitira okolu ljubljanskih trgovcev in hišnih posestnikov, ter jih zagotavlja, da so brez skrbi za imetje, ker njegovi stražniki obiščejo vsakega naročnika 4—5krat, kontrolorji pa 2—3krat vsako noč. To je pa neresnica, ker je sploh nemogoče. Prvič je samo 10 stražnikov in 2 kontrolorja, ki imajo natančno predpisano uro in minuto, kedaj morajo biti pri naročniku, tako, da že vsak ve, kedaj pride stražnik. Veliko je naročnikov tega zavoda, ki mislijo, da pride stražnik večkrat eno noč, pa pride samo enkrat, dvakrat, največ trikrat. Saj večkrat sploh ni mogoče, ker so za mesto samo trije stražniki, torej ima en stražnik tretjino mesta stražiti, kar straži 10 in več polic. stražnikov. Kot primera naj služi naročnik na Franc Jožefovi cesti in oni Krišperjeva tovarna v Zgornji Šiški. Vse to ima eden in isti stražnik. Med potjo mora pa še po raznih ulicah in kotih obiskovati naročnike. Torej to je straženje. Tako velik okraj ima vsak stražnik in mu pri najboljši volji ni mogoče zabraniti vnoja, ki bi se z zločin večkrat, da ni policije, ki sama pregleda vse rolete in vrata po noči. Če bi morali napisati vse ulice in naročnike enega stražnika, bi bilo premalo prostora in škoda papirja. To je farbanje naročnikov in tudi stražnika, ki se ga tako muči. Po končani službi so stražniki tako utrjeni, da komaj na nogah stojijo, pa morajo še pisati, kaj so vse sumljivega našli Tukaj je bilo v I. nadstr. okno odprto, tam je gorela luč po noči in druge stvari. Zvečer ga pa čaka nada, da ga bodo takoj iz službe zapodili, ker se je ta ali oni naročnik pritožil, da stražnik ni bilo pri njem, kar je pa po zgoraj navedenih vzrokih lahko mogoče. Krivda pa ni zadene stražnika, ampak g. Sajovica klobasaria, ki hoče v par mesecih obogateti. So slučaj, ko bi imeli stražniku povišati plačo, pa ga iz malenkostnih vzrokov postavilo na cesto. Torej vse svoje močje je pustil v službi, da si je nabasal žep šef, potem pa za hvaležnost brco. Če pa kontrolorja drugače ne more spraviti iz službe, ga pa pošlje v službo mesto stražnika, tega pa postavi za kontrolorja. Lepa mešanica. Zadnjič je kar pet novih stražnikov vzel, stare pa odslovil. Lepa je tudi pravica, ki jo ima obrtnik s podelitvijo sarž (če je sploh ima). Enemu je dal eno, drugemu po dve, po tri, pa tudi feldvebelsko. Plača je dnevna od 2 K 50 v do 2 K 70 v. Služba traja vsako noč, tudi ob nedeljah brez kakega odmora. Stražnik mora po predpisu hoditi celo noč kakor večni zid, ne sme se nič vnesti in malo odpočiti in se tudi ne more, ko ima pa toliko prehoditi. Vse zgoraj navedeno dokazem pred sodnijo s pričami in svetnim naročnikom, naj se nikdar ne pustijo far-bati, naj se raje zavarujejo proti vnoju pri kaki zavarovalnici, bodo vsaj povrnjeno dobili tukaj pa nič. Če to ne bode zadostovalo, pride pa še kaj več. — Franc Štrekelj, bivši kontrolor tega zavoda.

Dvojna mera pri c. kr. drž. policiji v Ljubljani. Neki Mihael Zupanec je vozil s kolesom iz Šiške proti Ljubljani predsinoči ob 9. uri zvečer brez luči in ga je državni stražnik ustavil. Isti večer ob 10. uri se pripelje neki artilerijski nadporočnik s kolesom in tudi brez luči po Rimski cesti, ki skoro zadene v službujočega stražnika, kateri je bil tudi na kolesu. Spočetka se je stražnik

skoro zakadil v kolesarja brez luči; ko ga je pa spoznal in videl, da ima opraviti z nadporočnikom, jo je mirno odkril. Pred opazovalcem, ki je bil priča obeh slučajev, je stražnik zapazivši, da ga resno gleda — zaradel. Morda je bil ta opazovalec kak civilni policist?

— **Majhen** cca. 8. tednov stari prašič (mrjasec), bele barve je ušel včeraj, v četrtek, iz Drenikovega vrha. Najditelj se prosi, da ga odda proti primernemu plačilu na Drenikovem vrhu ali pa event. tudi v park-hotelu »Tivoli«.

— **Umrli so v Ljubljani:** Marjan Sima, sin trgovskega sodravnika, štiri mesece. — Marjana Šubic, bivša kuharica, 67 let. — Hermina Prijatelj, zasebnica, 16 let. — Izak Penzo, onemogel dninar, 69 let. — Ivan Štrifot, rejnec, 5 tednov.

— **Avizo.** Vojaško oskrbovališče v Ljubljani kupi 1100 stotov sena, 400 stotov slame in 200 stotov nastelje.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za soboto, nedeljo in ponedeljek 1. septembra. 1. Veselo ženitovanje. (Humoreska, samo popoldan.) 2. Oči na steno. (Drama, samo popoldan.) 3. Gannontov teden. 4. Ociganjeni oči. (Krasna ameriška veseloigra.) 5. Papana Viljema roman. (Italijanska drama v 2 dejanjih.) 6. Bumke je zadel glavni dobitnik. (Komično.) 7. Puščavnik Adolar. (Veseloigra zvečer.) 8. Povrnjena ljubezen. (Pesni poem, samo zvečer.) 9. Soprog na deželi. (Italijanska veseloigra, zvečer.) V torek »Skrivnost medvedje globeli.« V soboto do torka 9. t. m. »Zaročenca« v 7 dejanjih. Traja dve uri.

Trst.

VELIK SHOD N. D. O. V TRSTU.

V nedeljo dne 24. avgusta se je vršil v društvenih prostorih N. D. O. izredno dobro obiskan shod slovenskega delavstva. — aN shodu, ki mu je predsedoval tov. Pregarc, je tov. Vek. Mrak obširno poročal o ljubljanskem kongresu, o njegovih sklepih in resolucijah in njihovem pomenu za nadaljni razvoj strokovnega gibanja med Slovenci. Dejal je, da so kongres in pa sklepi, ki so se na njem sprejeli, naravnost epokalnega pomena za slovensko delavstvo vsekakor le tedaj, če bo to delavstvo poskrbelo, da se bodo ti sklepi tudi izvajali in izvedli. Delavstvo naj se tedaj še tesneje oklepa svoje organizacije nego se je dosedaj, slovensko delavstvo naj se pod praporom naših organizacij stisne v falango, ki je nihče premagal ne bo. — Strokovno gibanje med slovenskimi delavci, je dejal govornik, je reakcija zdravega slovenskega organizma proti zastrupljenim političnim razmeram na Slovenskem. Politično strankarstvo nam ni prineslo nič pozitivnega, od strokovnega gibanja med delavstvom pa pričakujemo vse. To gibanje bo tudi izhodišče zdrave socialne politike med Slovenci. — Govoril je nato tov. dr. Kisovec, ki je delavce z navduševalnimi besedami poizviljal, da naj si vzamejo sklepe in resolucije ljubljanskega kongresa k srcu in naj s požrtvovalnim delom in z intenzivno agitacijo poskrbijo, da besede tudi meso postanejo.

H koncu je še enkrat povzel besedo tov. Mrak, ki je naprosen od mnogih strani za pojasnila, s konkretnimi dejstvi pojasnjeval postopanje gotovih gospodov okrog »Edinosti«, ki nam, ne znamo, iz kakšnih razlogov, mečejo pri vsaki priliki polena pod noge, ki odpirajo predale lista napadom na naše ljudi, te predale pa mnogokrat zapirajo, kadar hoče organizacija braniti interese slovenskih delavcev. Proti tem razmeram moramo enkrat tako odločno protestirati, da nas bodo odločno joči činitelji razumeli. Govornik je naglašal, da naš protest ne gre niti na naslov stranke, niti na naslov »Edinosti« kot take, temveč edino v imenu naših narodnih Slovencev zlorablja za svojo nizkotočno maščevalnost nad organizacijo in v svoje in-

trigarske namene. Takim razmeram mora biti konec.

Navzoči delavci so pojasnili tov. Mraka z ogorčenjem vzeli na znanje in opetovani hrupni in razburjeni medklici so bili jasen dokaz, da so delavci teh razmer že davno siti. Naj bi to prav resno uvaževali tisti, ki se jih tiče.

Ko je bil k tej točki izpregovoril še tov. Stok, je bila soglasno sprejeta resolucija, ki obsoja pisanje »Edinosti«.

Resolucijo je deželni odbor N. D. O. odposlal političnemu društvu »Edinost« in pa konsorciju tiskarne »Edinost«. — Organizacija se je pod postopanjem uredništva »Edinosti« že opetovano pritožila, žal da sedaj vedno zaman. Obžalujemo, da se je moralo to izpregovoriti na javnem shodu. Naša krivda to ni. Toda upamo, da bo to pomagalo.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

V BOLGARSKO - TURŠKI SPOR POSEŽEJO VELESILE.

Pariz, 29. avgusta. Tu se smatra za možno, da bodo države trozveze in tripelentente v svrhu zneževanja diplomatskih akcij v v bolgarsko - turškem sporu pooblastile eno velesilo, da nastopi v Sofiji s predlogi in zahtevami enotne Evrope. Vsi predlogi bodo obsegali le minimum. V Parizu so mnenja, da bo s to mislijo poverjena Italija.

KRALJ KAROL.

Bukarešt, 29. avgusta. Kralj Karol se je podal v Zimnico, da bo pregledal poslednje čete, ki so se vrnile iz Bolgarije. Poda se tudi v lazarete, kjer se nahajajo na koleri bolni.

RUMUNSKA KOMISIJA.

Bukarešt, 29. avgusta. Rumunska komisija za določitev novih meja se je odpravila v Tortakan.

OGROMNO ŠTEVILO NA KOLERI UMRLIH.

Bukarešt, 29. avgusta. Rumunska vojska ima dosedaj mrtvih 1155 med njimi 6 oficirjev; vsi ti so umrli na koleri.

PAROBRODNI PROMET MED ZEMUNOM IN SRBIJO.

Zemun, 29. avgusta. Parobrodni promet med Zemunom in Srbijo, ki je bil 26. julija ustavljen vsled nevarnosti, da se занесе kolera, je sedaj zopet odprt.

UKREPI CARIGRAJSKE VLADE RADI GRŠKIH LADIJ.

Carigrad, 29. avgusta. Porta je pomorskim oblastem v Dardanelah ukazala, da puste prepluti vse grške ladje, ki bodo imele grško zastavo in ki ne bodo priletele v turških pristaniščih.

BROTJE SE NE IZGREŠE.

Dunaj, 29. avgusta. »Krivice«, ki se gode Nemcem na Češkem, so alpske Nemce tako genile, da je nacionalna zveza nemška sklenila, da je z Nemci na Češkem solidarna in da bo začela z opozicijo, če ne bodo nemške želje izpolnjene.

Odgovorni urednik Rađivoj Korenč. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Čevlarskega pomočnika za boljše dela sprejme takoj Ivan Šober, Škofjaloka. Delo trajno. 778-4

Išče se meblavana soba s posebnim vhom ter hrano za september. Ponudbe pod »Stanovanje« na »Prvo anončno pisarno«. 783-1

Sprejme se še eden oziroma dva dijaka na stanovanje. Naslov v »Prvi anončni pisarni«.

Kupi se »Ljubljanski Zvon« leta 1885. Ponudbe pod »Zvon 85« na »Prvo anončno pisarno«. 784-2

Telov. društvo »Sokol« v Ljubljani.

Bratje in sestre!

V nedeljo 31. avgusta t. l. priredi telovadni odsek vrhniškega Sokola Kamnik-Presejbe ob priliki obletnice svojega obstanka I. javno telovadbo združeno s sokolskim zletom sosednjih bratskih društev.

Dolžnost naša je, da ta mladi, toda čili in delavni odsek v Kamniku-Presejbi obiščemo in s tem pripomremo k večji udeležbi pri tej pomembni obletnici.

Zbiramo se v to svrhu v društvenem krogu točno ob pol 1. popoldne na južnem kolodvoru. Povratek ob 6. zvečer. Na zdari!

Odbor.

Laška kuhinja v Ljubljani.

Od danes naprej se dobe vsak dan sveže morske ribe in najboljše vino Teran iz deželne kleti Parenco.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.

BLUZE

M. Krištofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljava v

otroških oblekah

:: in krstni opravi, ::

Simon Praprotnik

Jenkova ulica 7.

priporoča slavn. občinstvu svojo veliko zalogo ledenikov, vrtnih :: miz, stolov :: in sploh vsa v mizarstvo obrt spadajoča dela.

Delo solidno, zmerne cene, postrežba točna. Ceniki se pošiljajo franco in zastoj.

Lasne kite

najfinije kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado »Neril« po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

Kavarna
odprta celo noč.
„LEON“
Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Trst - Luigi Salvador - Trst

Ustanovljena leta 1841.
Ulica Casimiro Donadoni 16, — Telefon št. 788.
Naslov za pisma: Luigi Salvador, Trst, poštni predal.
Edina tvornica s patentiranim avtomatičnim sistemom. Najznamenitejša na Primorskem.
Posebnost: Naravnih jesi iz belega in rdečega vina ter naravnih jesi in čistega alkohola za konzerve.
Vsled avtomatičnega proizvodnje, ki je mnogo cenejši od ročnega dela, mi je mogoče postreči svojim odjemalcem z izdelkom, ki je neprekosljiv glede dobrote in nizke cene.
Naročbam se prilaga pismeno jamstvo, da odgovarja izdelek popolnoma hranilni svrhi; n zahtevo pošljem vzorce in cene.
V važnejših mestih iščem zastopnike.

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876. Telefon št. 60.
Podjetje za prevoznino ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. ki. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet obojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstrijskega Lloydja. — Pisarna v mestu: Šelenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster
Gospodsk. ulica št. 5
se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri. — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gume iz svilne in blaga, trpežne tudi za eksport po morju. 229

Zastonj dobi panama slamnik

kdor kupi pri meni blaga v vrednosti čez K 40.—. Imam priznano ogromno zalogo kostumov, paletov, kril in bluz za dame in deklice, oblek, površnikov in klobukov za gospode in dečke, kakor tudi dežnih plaščev in pelerin po izvanredno nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

3 v Ljubljani, Židovska ulica 3

Prodaja

radi pozne sezije po zelo znižani ceni
slamnike za dame in deklice. ::

Modni salon

STUCHLY-MASCHKE

: Žalni klobuki vedno v zalogi. :

3 v Ljubljani, Židovska ulica 3

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Tržiču

(Gorenjsko)

(na)modernejše podjetje monarhiije



Varstvena znamka.

otvori meseca septembra lastno prodajalno

LJUBLJANA

na drobno **Breg 20** na debelo

v Coizovi hiši.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod takimi ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695.77.

v zajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani

„SLAVIJA“

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

v Gosposki ulici št. 12.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte